

## REACTIE OP TOEKOMSTAGENDA SOCIAAL DOMEIN Maastricht-Heuvelland 2022

5 januari 2016

- Allereerst hartelijk dank voor de gelegenheid op dit stuk te reageren. Het is een erg belangrijke nota, die de basis moet leggen voor het beleid de komende jaren.
- Ik reageer vanuit mijn rol positie als wetenschapper (hoogleraar zorgtechnologie UM en lector bij Zuyd Hogeschool) en als directeur van het expertisecentrum voor innovatieve zorg en technologie, dat zich met de langdurende zorg en ondersteuning bezig houdt. Als burger van Maastricht en tevens ervaringsdeskundige in de jeugdzorg vind ik er ook wat van, maar dat doet hier niet terzake.
- Ik vind de hoofdlijnen van de nota heel goed. Ze sluiten prima aan bij de uitdagingen die er liggen en weerspiegelen een moderne visie op het beleidsterrein. Prachtig dus.
- Ik zie echter een paar grote problemen en ik mis een aantal belangrijke zaken die m.i. kansen bieden. Ik begin met de problemen, daarna met wat ik mis.

### Problemen

- Het eerste probleem is dat het voor professionals niet eenvoudig is om anders te gaan werken. Zorgprofessionals zijn opgeleid op basis van in jaren opgebouwde inzichten, wetenschappelijk 'bewijs' en beproefde methodieken. De nieuwe toekomst vergt geheel nieuwe werkwijzen, die daar in veel opzichten haaks opstaan. Een beleidsnota alleen is niet genoeg om op een andere manier te gaan werken, zeker niet als die manier in essentie een relativisering van de eigen professionaliteit inhoudt. Om dit goed te laten gaan is veel training en scholing nodig, naast continue evaluatie en bijsturing op zowel individueel medewerker niveau als collectief niveau. Hier besteedt de nota m.i. veel te weinig aandacht aan.
- Het tweede probleem betreft de burger. Ook deze is niet gewend te werken in de nieuwe toekomst. De burger verwacht hulp en ondersteuning en is nog niet gewend om dingen eerst zelf zoveel mogelijk te regelen. En dus ook niet om anderen hierbij te ondersteunen. Ook dit is een proces dat niet vanzelf gaat. Hierover lees ik niets in de nota. Ik denk dat ook de burgers 'getraind' moeten worden in de nieuwe werkwijzen.

Dan de onderwerpen die ik mis in de nota. Dit zijn tevens de onderwerpen waar volgens mij kansen liggen voor innovatieve aanpakken.

- Het eerste onderwerp is de rol van technologie. Technologie, en dat is een heel breed begrip, kan een grote rol spelen bij het faciliteren van burgers met een ondersteuningsbehoefte om zoveel mogelijk zelf en met hulp van hun omgeving zaken te organiseren. Een van de dingen waar aan gedacht kan worden zijn zogenaamde digitale wijkportalen. Zo'n wijkportaal is een interactieve website waarop zorgaanbieders, dienstverleners, bedrijven, vrijwilligers en dergelijke hun diensten aan kunnen bieden en waar burgers met een ondersteuningsbehoefte de weg naar die diensten makkelijk kunnen vinden. Een voorbeeld hiervan is het Cubigo platform, dat lokaal ingevuld kan worden met allerlei informatie en diensten, en dat tevens functies als beeldbellen, een agenda, herinneringen, een zorgschriftje en dergelijke biedt. Ook in deze regio wordt hiermee geëxperimenteerd. Ik denk dat de gemeente bij uitstek de partij is die de invoering van dit soort portalen of platform

kan faciliteren. Door dit te doen ontstaan een directe digitale lijn naar burgers en kan informatie verstrekt worden. Het voert nu te ver om hier uitgebreid op in te gaan, maar hier ligt een prachtkans om de noodzakelijke transitie te ondersteunen.

- Bij de invoering van zo'n digitaal platform moet wel aandacht besteed worden aan de zogenaamde 'digital divide', het feit dat internet niet voor iedereen gemakkelijk toegankelijk is. Dit vergt actieve ondersteuning, en het mag nooit zo zijn dat alleen nog maar digitaal contact mogelijk is.
- Een tweede onderwerp dat ik mis in de nota is de inzet van hulpmiddelen en zorgtechnologie. Hulpmiddelen kunnen een zeer belangrijke rol spelen in het ondersteunen van zelfredzaamheid van mensen met beperkingen. Eigenlijk zou dit het eerste gebied moeten zijn waar aan gedacht wordt als mensen problemen in hun functioneren krijgen. Hulpmiddelen zijn onderdeel van het WMO domein en de zorgverzekeringswet, maar zouden een veel prominentere rol kunnen en naar mijn mening ook moeten spelen in het zorg- en ondersteuningsaanbod. In de nota worden hulpmiddelen slechts zijdelings genoemd. Ik denk dat ook hier veel kansen liggen.

Er is natuurlijk veel meer te zeggen over dit onderwerp, maar in vijf minuten moet ik met tot een paar hoofdpunten beperken. Ik hoop dat deze bijdragen aan de discussie.